

Loviisan ampumarataa koskeva valtuustoaloite

TEKL 19.02.2026 § 18
965/10.00.00/2025

Valmistelija

Kaupunkisuunnittelupäällikkö Marko Luukkonen, puh. 0440 555 403
Tekninen johtaja Nina Aro, puh. 040 658 0657
Elinkeinojohtaja Minna Kajaste, puh. 040 706 1309
Kulttuuri- ja hyvinvointijohtaja Leif Eriksson

Valtuustoaloite 965/10.00.00/2025

Loviisan kaupunginvaltuutetut ja Satu Hämäläinen (SDP) ensimmäisenä allekirjoittajana ovat 15.10.2025 jättäneet valtuustoaloitteen koskien Loviisan ampumarataa. Aloitteessa valtuutetut esittävät, että kaupungin on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin ampumaradan siirron toteuttamiseksi. Aloitteen mukaan: *"Kaupungin tulee osoittaa ampumaseuralle uusi ampumaradan sijaintipaikka, ryhtyä kaupungin puolelta tarvittaviin toimiin pitkän siirtoprosessin onnistumiseksi, tehdä yhteistyötä laajan käyttäjäkunnan kanssa ja osallistua uudelleensijoittumisen kustannuksiin. Näin varmistetaan, ettei toiminnalle synny katkoksia turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta."*

Vastine valtuustoaloitteeseen:

Vastineen laadintaan ovat osallistuneet asiantuntijat kaupunkikehityksen, kulttuurin ja hyvinvoinnin ja elinkeinopalvelun vastuualueilta.

Ampumaradat Suomessa

Suomessa on yhteensä noin 500 ulkona sijaitsevaa ampumarataa, ja niiden omistaja on pääsääntöisesti seura tai yhdistys. Loviisan ampumarata lukeutuu suhteellisen harvalukaiseen kunnan maalle perustettujen ratojen joukkoon. Puolustusvoimilla on edellisten lisäksi ampumaratoja varuskuntien yhteydessä. Kunnan omistuksessa ja myös hallinnassa olevia on noin kymmenkunta, joista suurin osa on muun muassa ampumahiihtoon tarkoitettuja ampumaurheilukeskuksia. Tyypillisesti ampumaradat sijaitsevat haja-asutusalueella ja ovat kooltaan melko pieniä. Harvoilla radoilla on valvontaa.

Ampumaradat voidaan nähdä metsästyksen tai ampumaurheiluun liittyvänä vapaa-ajanpalveluna, turvallisuuteen liittyvänä varautumisasiana tai jopa elinvoima-asiana, jossa ampumaratatoiminta kaupallisena palveluna luo työpaikkoja.

Loviisan ampumaradan rakentuminen

Loviisan ampumarata-alue on rakentunut Itäisen liittymän alueelle nykyiseen laajuuteensa pääosin 1990-luvun vaihteesta lukien hirvirataa lukuun ottamatta, joka on rakennettu jo 1970-luvun puolivälissä. Loviisan kaupunki on ollut radan perustamisvaiheessa luvan hakijana, mutta alueen hallinnan siirryttyä maanvuokrasopimuksella 1990-luvulla ampumaseuralle, ei kaupunki ole ollut enää luvan hakijana. Kaupunki on avustanut ampumaseuraa ainakin ampumavallien toteuttamisessa. Rata on ollut koko toimintansa ajan ampumarata, jossa ampujista ei ole pidetty kirjaa, eikä ampumista ole valvottu.

Kaavatilanne ja ympäröivien tonttien rakentuminen

Ampumarata on merkitty 2000-luvun alkupuolella laadittuun yleiskaavaan merkinnällä ”*Ampumaurheilustadionin alue; Alue on toteutettava niin, että ampuminen ei aiheuta vaaraa alueen ulkopuolelle.*” Sitä ympäröivä Itäisen liittymän alue on yleiskaavoitettu teolliselle toiminnalle. Ampumaradan pohjois- ja länsipuolelle on yleiskaavoituksen jälkeen 2010-luvun taitteessa asemakaavoitettu korttelialueita logistiikalle ja teollisuudelle. Ampumarata-alueeseen pohjoisessa rajautuva logistiikkakorttelin asemakaava on juuri muutettu teollisuuskortteliksi. Kyseinen tontti on luovutettu datakeskusyritykselle syksyllä 2025. Yritys on hakenut ja saanut tämän jälkeen rakentamisluvan datakeskusta varten. Tämän lisäksi Itäisen liittymän alueen länsiosassa olevia tontteja on luovutettu ja varattu toiselle datakeskusyritykselle.

Ampumaratatoiminnan ja muun maankäytön väliset haasteet

Ampumaradan ympärille olisi näillä näkymin toteutumassa tiukkoja turvallisuusstandardeja noudattavaa datakeskustoimintaa. Ampumaratatoimintaa ja datakeskuksia on hankalaa tai mahdotonta sijoittaa samalle alueelle. Ampumarata ja lähinnä siellä harjoitettava valvontaa vailla oleva ampumatoiminta koetaan erityisesti kansainvälisten yritysten näkökulmasta turvallisuusuhaksi. Harhaluodit ja kimmokkeet ovat tosin merkittävä turvallisuusuhka myös alueella sijaitsevan virkistysreitillä käyttäjille. Vuoden 2025 aikana poliisi on joutunut kertaalleen keskeyttämään ampumatoiminnan juuri harhaluodien ja puutteellisen ampumaratasuojauksen takia. Lähin asuinrakennus sijoittuu alle kilometrin etäisyydelle. Asutukselle ammunta aiheuttaa meluhaittaa, eikä haulikkorataa ole tämän takia voitu enää käyttää.

Ampumarata väistyvä maankäyttömuoto

Yleiskaavoituksen yhteydessä 2000-luvun alkupuolella on katsottu, että ampumaratatoiminta ja muu maankäyttö voisivat toimia alueella rinta rinnan. Kaavamääräyksessä on edellytetty ampumaradan toteuttamisessa vaarattomuutta ympäröivälle maankäytölle. Ampumaratatoiminnan ja muun maankäytön yhteensovittaminen on kuitenkin osoittautunut sittemmin hankalaksi tai jopa mahdottomaksi. Alueen tavoiteltavaa ja tulevaa maankäyttöä joudutaan arvioimaan uudelleen. Ampumaratatoimintaa on mahdollista harjoittaa etäämmällä muusta yhdyskuntarakenteesta, mutta perusinfrastruktuuria (kadut, vesihuolto ja datayhteydet) edellyttävää maankäyttöä ei voida siirtää tai harjoittaa ampumaratojen tapaan haja-asutusalueella. Yleiskaava voidaan katsoa ampumaratamerkin osalta vanhentuneeksi.

Maanvuokrasopimus säilyttää jälkihoidon kaupungille

Ampumaradan vuokrasopimus on ollut Itäisen liittymän maankäytön toteutumisen myötä voimassa vuoden kerrallaan. Viimeinen vuoden pituinen vuokraus alkoi vuodenvaihteessa 2026. Sen jälkeen ampumaradan jälkihoito jää maanvuokrasopimuksen perusteella kaupungin vastuulle ja kustannettavaksi, sillä vuokralaisen vastuu on rajattu siinä vain noin 15 000 euroon. Edellisen lisäksi vuokralainen on velvollinen poistamaan vuokra-alueelta laitteet, laitokset ja muun omaisuutensa. Puhdistamiskustannukset ovat todennäköisesti satojatuhansia euroja. Myös rakennusten ja rakenteiden jatkotoimenpiteet on huomioitava. Alueen maaperän pilaantuneisuutta ja puhdistamistarvetta sekä kustannusvaikutuksia tarkemmin avaava selvitystyö on juuri tilattu ja sen on määrä valmistua talven-kevään 2026 aikana.

Valtuustoaloitteessa esitetyt näkökohdat

Vaikka ampumaradat eivät ole kuntien järjestämisvastuulla olevaa toimintaa, Loviisassa ampumaradan edistäminen on nähty kaupunginvaltuustossa tärkeäksi.

Kaupunki on ampumaratahankkeissa mukana poikkeuksetta lupaviranomaisena, usein myös kaavoitusviranomaisena ja joskus maanomistajana ampumaratakiinteistöä koskevan kaupan tai maanvuokrasopimuksen osapuolena. Ampumaradan investoinnista kantavat yleensä päävastuun ampumaradan käyttäjät. Mikäli kaupunki osallistuu ampumaradan investoinnin rahoittamiseen julkisilla verorahoilla, rahoitusmuoto on tyypillisesti jonkinlainen erikseen päätettävä tuki hankkeelle. Ampumaradoille on haettavissa investointitukea useasta eri lähteestä, muun muassa valtiolta. Kaupungin tehtävä ei ole julkisin varoin järjestää ampumaratapalveluita, joten kaupungit eivät toimi ampumaratahankkeen vastuullisena vetäjänä, suunnittelijana, rakennuttajana, rakentajana eikä myöskään ampumaradan ylläpitäjänä. Kaupungin roolia ampumaratahankkeen investoinnin tukemisessa ja edistämässä on mahdollista arvioida tarkemmin vasta sen jälkeen, kun ratahanke varsinaisesti käynnistyy ja organisoituu.

Loviisan kaupungin maaomaisuus sijoittuu pääosin olemassa olevan yhdyskuntarakenteen välittömään yhteyteen tai ranta-alueille, joten ampumaradalle sopivia sijaintivaihtoehtoja löytyy heikosti. Paikkatietoselvityksen perusteella on löydetty kaksi mahdollista ampumaradan sijaintivaihtoehtoa, joille ei ole suunniteltu tai näköpiirissä ei ole muuta käyttöä ja jotka ovat mahdollisimman etäällä vakituisesta asutuksesta tai loma-asutuksesta. Nämä etäisyysanalyysin perusteella valikoituneet vaihtoehdot sijaitsevat Keitalan pohjoisosassa ja Kuggomissa Lurensin alueella. Näistä kahdesta kaupunki voi tarjota ampumaratahankkeelle jatkoselvittäväksi ainoastaan Kuggomissa sijaitsevaa Lurensin metsäpalstaa RN:o 434-441-4-52. Jatkoselvityksessä tulee tarkemmin arvioida, onko kyseinen paikka ampumaradalta vaadittavan ympäristöluvan kriteeristön ja arviointiperusteiden näkökulmasta soveltuva tarpeet täyttävään ampumaratatoimintaan. Mikäli kaupunki luovuttaa maa-alueen ampumaseuralle tai ampumarataa varten perustettavan yhdistykselle, olisi tarkoituksenmukainen luovutusmuoto kiinteistön kauppa. Tällöin maanomistaja ampumaratatoiminnan harjoittajana kantaa vuokralaista selkeämmin kokonaisvastuun ampumaradan ympäristövaikutuksista ja -riskeistä toiminnan aikana ja sen päättyessä. Ampumaratahankkeen olisi syytä tarkastella muitakin kuin kaupungin omistamia maa-alueita siltä varalta, että Kuggomin palsta ei tarkempien selvitysten perusteella soveltuisi ampumaratatoimintaan.

Liite:

Ampumaradan kartta

Esittelijä

Tekninen johtaja Nina Aro

Ehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy esittelytekstin mukaisen vastineen valtuustoaloitteeseen ja päättää sen johdosta seuraavaa:

1. Kuggomissa sijaitseva Lurensin alue RN:o 434-441-4-52 varataan ampumaratahankkeelle enintään viideksi vuodeksi tarkempaa selvittelyä ja suunnittelua varten, jotta Loviisan ampumaseura tai sen sijasta jokin muu ampumaradan perustamista varten perustettu yhdistys tai yhteenliittymä voi selvittää alueen soveltuvuuden ampumaratatoiminnalle.

2. Mikäli RN:o 434-441-4-52 soveltuu ampumaratatoimintaan ja ampumarata päätetään toteuttaa alueelle, hankkeen toteuttamisen ajaksi tarpeellinen määräala kiinteistöstä luovutetaan vuokralle, mutta ampumaradan valmistuttua rata-alue luovutetaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa omistusoikeudella ampumaratatoiminnasta vastaavalle.
3. Todetaan, että ampumaratahankkeesta vastaava vastaa suunnittelun organisoinnista, lupien hakemisesta, alueen suunnittelusta ja kaikista suunnitteluun ja lupaan liittyvistä muista toimenpiteistä ja kustannuksista.
4. Mikäli rata edellyttää sijaintinsa tai laajuutensa takia kaavoitusta, kaupunki edistää hanketta ottamalla hankkeen viipymättä kaavoitusohjelmaan ja varaamalla sille kaavas suunnitteluresurssin. Kaupunki ei kuitenkaan vastaa kaavoituksen edellyttämistä erillisselvityksistä, vaan ne kuuluvat hankkeen vastuulle.
5. Kaupunki päättää myöhemmin hankesuunnitelman perusteella siitä, millä summalla ja tavalla kaupunki osallistuu hankkeen toteuttamisen tukemiseen. Kaupunki ei vastaa investoinnista, rakennuttamisesta, rakentamisesta eikä ampumaradan ylläpitämisestä.

Tekninen lautakunta esittää tätä valtuustoaloitteen vastinetta edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Mulli ehdotti asian palauttamista uudelleen valmisteluun. Uudelleen valmistelussa otettava huomioon seuraavat asiat: kaupungin selvitettävä ampumaseuran ja riistanhoitoyhdistyksen kanssa maanvaihtojen tai maakauppojen mahdollisuutta ampumarata-alueen hankintaan, selvitettävä Keitalan ja Lurensin alueiden soveltuvuus, kaupungin teetettävä tietokonemallinnus mahdollisesta alueesta / mahdollisista alueista, sisältäen melumallinnuksen.

Tekninen lautakunta kannatti ehdotusta yksimielisesti.

Päätös

Tekninen lautakunta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi. Uudessa valmistelussa otettava huomioon seuraavat asiat: kaupungin selvitettävä ampumaseuran ja riistanhoitoyhdistyksen kanssa maanvaihtojen tai maakauppojen mahdollisuutta ampumarata-alueen hankintaan, selvitettävä Keitalan ja Lurensin alueiden soveltuvuus, kaupungin teetettävä tietokonemallinnus mahdollisesta alueesta / mahdollisista alueista, sisältäen melumallinnuksen.